

آیا می دانید که

آیا می دانید که : پیشینه تفسیر قرآن به زمان رسول اکرم (ص) بر می گردد زمانیکه آن حضرت در پاسخ به پرسشهای صحابه از آیات قرآن، آیات را تفسیر می فرمود.

آیا می دانید که : استفاده از اجتهادات شخصی در تفسیر قرآن از زمان تابعین آغاز شد.

آیا می دانید که : تأویل مربوط به متشابهات است ولی تفسیر دفع ابهام از تمام آیات .

آیا می دانید که : معیار صحت تأویل عبارت است از تطابق با دلالت التزامی غیربیین قرآن که خود نوعی دلالت لفظی است .

آیا می دانید که : روشهای تفسیری با سلیقه های تفسیری فرق دارد. روشهای تفسیری یعنی سبک های استخراج معانی قرآن و سلاقی تفسیری یعنی اهتمامات تفسیری يك مفسر در تفسیر قرآن .

آیا می دانید که : منابع مهم تفسیر نقلی از نگاه شیعه عبارتنداز: قرآن، روایات پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع) و از نظر اهل سنت این منابع عبارتنداز: قرآن، روایات پیامبر(ص) و صحابه .

آیا می دانید که : اولین نمونه های تفسیر علمی در تفاسیر شیعه به تفسیر تیان شیخ طوسی متوفی (460 برمی گردد).

آیا می دانید که : تفاسیر المیزان، الفرقان، الکاشف، البصائر، نوین، نمونه، من هدی القرآن، پرتوی از قرآن و...از تفاسیر مهم علمی قرن 14 هستند.

آیا می دانید که : بهترین تفسیر علمی آن است که دیدگاههای علمی راهگشای فهم قرآن شود نه اینکه بر آیات تحمیل گردد.

آیا می دانید که : دانش تفسیر در آغاز بخشی از علم حدیث به شمار می رفت .

می دانید که : اوج نگارش تفاسیر روایی قرن یازدهم هجری بوده است .

آیا می دانید که : موضع معتزله در تفسیر قرآن، يك موضع کاملاً عقلی است و آنان عقل را بیشتر از نقل حجت می دانند.

آیا می دانید که : تأویل آیات یکی از اصول عقلی معتزله است . و آنان با يك دید عقلی و کاشف در همه آیات قرآن را تفسیر می کنند.

آیا می دانید که : جاحظ یکی از سرشناسترین مفسران و ادبای معتزلی مسلک است .

آیا می دانید که : روایات اهل سنت نزول دفعی (یکپارچه) قرآن رابر آسمان دنیا بیان می کنند. ولی روایات شیعه این نزول را بر آسمان چهارم و بیت المعمور.

آیا می دانید که : علامه طباطبائی، صاحب تفسیر ارزشمند المیزان، معتقد است که نزول دفعی قرآن بر قلب پیامبر (ص) بوده است .

آیا می دانید که : قرآن برای نخستین بار، در شهر بندقیه در سال 1530 هجری به چاپ رسید ولی کلیسا فرمان جمع آوری نسخه های قرآن را صادر کرد.

آیا می دانید که : تا اواخر قرن چهارم خطاطان، قرآن را به خط کوفی می نگاشتند و در اوایل قرن پنجم هجری خط زیبای نسخ جای خط کوفی را گرفت .

آیا می دانید که : از ابوالاسودنلی، یحیی بن عمر و نصر بن عاصم بعنوان نقطه و اعراب گذاران قرآن نام برده می شود .

آیا می دانید که : بسیاری از آیات بر اثر وجود زمینه ها و شرایط خاص، وقوع حوادث و یا بدنبال سؤال مردم نازل شده اند که آنها سبب یا شأن نزول آیه خوانده می شوند.

آیا می دانید که : شناخت اسباب نزول ما را در فهم آیات قرآن و تفسیر این آیات بسیار یاری می کند.

آیا می دانید که : یکی از ویژه گی های مهم تفاسیر قرن چهاردهم تکیه بر عقل و علم است .

آیا می دانید که : تفاسیر المیزان، المنار، الفرقان و فی ظلال القرآن چهار تفسیر مهم و معتبر قرن چهاردهم هجری هستند.

آیا می دانید که : در تمام طول قرن یازدهم دلیل گرایش شدید به تفسیرروایی حتی يك تفسیر عقلی بشکل کامل نگاشته نشده است .

آیا می دانید که : تفاسیر عیاشی، علی بن ابراهیم قمی، فرات کوفی از اولین نمونه تفاسیر نگاشته شده هستند .

آیا می دانید که : تفسیر موضوعی قرآن یکی از دستاوردهای قرآن پژوهی در قرن چهاردهم است. و قبل از آن بصور جدی و فراگیر بدان پرداخته نشده بود .

آیا می دانید که : عمده ترین گونه های تفاسیر موضوعی قبل از قرن چهاردهم، تفسیر آیات الاحکام بوده است .

آیا می دانید که : برای شناخت سوره های مکی از مدنی ضابطه زمانی، بهترین ضابطه است. یعنی اینکه سوره های قبل هجرت مکی و سوره های بعد هجرت مدنی هستند .

آیا می دانید که : علامه طباطبائی علیرغم اینکه به تأثیر اسباب نزول در فهم قرآن اعتقاد دارد، دلیل ضعف سندی روایات اسباب نزول، استفاده از آنها را در تفسیر قرآن مورد تردید قرار می دهد.

آیا می دانید که : استفاده از اسباب نزول در تفسیر قرآن، از مکتب تفسیری پیامبر (ص) و ائمه طاهرين وسپس صحابه تابعین بجا مانده است .

آیا می دانید که : شأن نزول، عمومیت لفظ آیه را تخصیص نمی زند، و عموم آیه شامل افراد سبب نزول و غیر سبب نزول می گردد.

آیا می دانید که : از نظر سیوطی قدیمی ترین اثری که در زمینه اسباب نزول نوشته شده است تألیف علی بن مدینی استاد بخاری است .

آیا می دانید که : روایات اسباب نزول، که شمار آنها به چندین هزار می رسد، غالباً از اهل سنت نقل شده وغالباً غیر مسند و ضعیفند.

آیا می دانید که : علی بن مدینی برای نخستین بار اسباب نزول را بصورت مستقل و با عنوان اسباب نزول نگاشت و پس از او شخصیت های دیگری شروع به نگارش اسباب نزول کردند.

آیا می دانید که : در میان نویسندگان، زرکشی (م 794) نخستین کسی است که با دیده نقد به اسباب نزول نگرسته است .

آیا می دانید که : مهمترین علت، و انگیزه جعل و تحریف در اسباب نزول انگیزه های سیاسی، مثل توجیه خلافت، فضیلت سازی،... و همچنین انگیزه های مذهبی

و... بوده است .

آیا می دانید که : روشن ترین مصادیق آیات متشابه در آیات مربوط به صفات و افعال الهی جستجو شده است .

آیا می دانید که : پیامبر (ص)، بعنوان دریافت کننده وحی، نخستین و اصلی ترین مرجع فهم قرآن به شمار می رود .

آیا می دانید که : شاید قدیمی ترین اثر فارسی ترجمه قرآن ترجمه تفسیری است مربوط به طبری که به دستور منصور بن نوح سامانی نگاشته شد.

آیا می دانید که : اولین ترجمه انگلیسی قرآن، احتمالاً، در سال 1143 میلادی توسط رابرت کتونی دانشمند انگلیسی تبار انجام شده است .

آیا می دانید که : شواهد تاریخی حاکی از این است که ترجمه قرآن کریم در زمان حیات رسول اکرم (ص) آغاز شد.

آیا می دانید که : اولین کسی که در فن تجوید کتاب نوشت شخصی است بنام ابو مزاحم موسی بن عبیدالله متوفی 325 ق .

آیا می دانید که : از نظر علماء شیعه <بسم الله اول هر سوره > جزو آن سوره است

آیا می دانید که : نظر علماء اهل سنت در مورد اینکه <بسم الله > جزء سوره است یا خیر مختلف است، برخی آن را جزو می دانند، برخی دیگر فقط در سوره حمد جزء می دانند و گروهی در هیچ جا جزء نمی دانند.

آیا می دانید که : وقف بین دو جمله که با هم ارتباط لفظی و معنایی ندارند و هر کدام جمله مستقلی به شمار می روند وقف نامیده می شود.

آیا می دانید که : وقف بر دووس آیات از موارد وقف نام شمرده می شود .

آیا می دانید که : مفسران و قرآن پژوهان در شماره اسامی و صفات قرآن اختلاف نظر فراوانی دارند. و این اختلاف ناشی از عدم تمایز بین اسامی و صفات است .

آیا می دانید که : علومى که برای فهمیدن و فهماندن و شناخت و شناساندن هر چه عمیق تر و دقیق تر قرآن کریم به وجود آمده است، و در طی تاریخ اسلام و

اسلام شناسی بر تعداد آنها هم افزوده شده است، <علوم قرآنی> نام دارد. همچنین بعضی فنون نیز مانند تجوید و ترتیل و ترجمه جزو آنهاست. تعداد و عناوین این علوم

و فنون قرآنی از این قرار است: (1) تاریخ قرآن (2) علم رسم [یعنی رسم الخط] عثمانی (3) شناخت مکی و مدنی (4) علم شأن نزول/اسباب نزول (5) علم شناخت ناسخ و

منسوخ (6) علم محکم و متشابه (7) تحدی، اعجاز و تحریف ناپذیری قرآن (8) تفسیر و تأویل (9) قراءت، تجوید و ترتیل (10) فقه قرآن یا احکام قرآن (11) اعراب قرآن یا نحو و

دستور زبان قرآن (12) قصص قرآن (13) علم غریب القرآن یا واژگان شناسی قرآن (14) علم یا فن ترجمه قرآن. (1)

آیا می دانید که : قرآن کریم آخرین وحی نام الهی در ادیان توحیدی و ابراهیمی، و کتاب مقدس اسلام است که به عین الفاظ، وحیانی است و بدون هیچ کموکاستی، با

دقیق ترین جمع و تدوینی که در تاریخ کتب آسمانی سابقه دارد، با استفاده از نسخه‌ای که در زمان حیات پیامبر(ص) نوشته شده بوده؛ ولی حالت کتابی و مصحف

نداشته، در عصر عثمان به هیئت کتاب (مصحف) درمی آید و این واقعه عظیم دوران ساز در فاصله بین یازده هجری وفات پیامبر(ص) و سی هجری، که هنوز پنج سال از

خلافت عثمان باقی بوده است، انجام می‌گیرد.

آیا می دانید که : مصاحف امام، همان مصاحف عثمانی است و تعداد آنها پنج یا شش نسخه بوده است که به مراکز بزرگ جهان اسلام همراه با يك حافظ قرآن شناس

فرستاده شده است(نسخه‌ای به مکه، نسخه‌ای به مدینه، (2) نسخه‌ای به بصره، نسخه‌ای به کوفه، نسخه‌ای به بحرین، نسخه‌ای به شام).

آیا می دانید که : مصاحف امام یا عثمانی قرن‌ها باقی بوده است. چنان‌که سه جهانگرد نامدار جهان اسلام، یعنی ابن جبیر (م 614 ق.) و یاقوت (م 626 ق.) و

ابن بطوطه (م 779 ق.)، هر سه در عصر خویش از مصحف عثمانی محفوظ در جامع کبیر دمشق - که مورد احترام فوق‌العاده مردم و مرجع زیارت آنان بوده است - دیدن

کرده‌اند. اما بدبختانه این نسخه در آتش‌سوزی سال 1310 ق. از میان رفته است. گفته می‌شود یکی از مصاحف امام (عثمانی) هم‌اکنون در دارالکتب المصریه در قاهره

محفوظ است و در ابعاد بزرگ‌تر از رحلی (فی المثل به اندازه روزنامه اطلاعات، یا کیهان) و اخیراً هم به دست خبرگان فن مرمت و اصلاح شده است.

آیا می دانید که : قریب دوثلث قرآن در مکه، و کمی بیش از يك ثلث آن در مدینه نازل شده است (تاریخ قرآن رامیار، ص 263). تعداد آیات مکی 4468 آیه است و تعداد آیات

مدنی 1768 آیه (فرهنگ آماری کلمات قرآن کریم، ج 1، ص 39).

آیا می دانید که : قصص انبیا بیشتر در سوره‌های مکی بیان شده است و فقه یا احکام قرآن بیشتر در سوره‌های مدنی.

آیا می دانید که : قصص انبیا به نحوی بخش‌بخش در سراسر قرآن کریم آمده است، داستان هیچ پیامبری به‌طور سراسری و یکپارچه در قرآن نیامده است، مگر داستان

یوسف و برادرانش که به‌تمامی و یکپارچه در سوره یوسف، سوره دوازدهم قرآن آمده است.

آیا می دانید که : قرآن کریم دو نزول دارد: یکی دفعی و یکباره، یکی تدریجی و 23 ساله. بار اول قرآن بتمامه در <لیلۃ القدر> به‌صورت <جمله واحد> (یکبارگی) از لوح

محفوظ به بیت‌العزّه یا بیت‌المعمور (در آسمان چهارم) نازل شده، و سپس نجومی یا مُتَجَمِّماً یعنی بخش‌بخش و به تفاریق در طول مدت 23 سال به تفصیل نزول یافته است

(یحارالانوار، ج 18، ص 253 و 254). نظر ملامحسن فیض کاشانی درباره دو نزول قرآن کریم چنین است: <نزول [اول نزول] معنای قرآن به قلب پیامبر(ص) است... سپس در

طول بیست [و سه] سال هر بار که جبرئیل بر او ظاهر شده و وحی آورده و الفاظ آن را بر حضرت می‌خوانده است، بخش‌بخش از باطن قلب او به ظاهر زبانش نزول

می‌یافته است> (مقدمه نهم از تفسیر صافی).

آیا می دانید که : کاتبان وحی را تا چهل نفر از صحابه با سواد هم شمرده‌اند که ده تن از آنان عبارتند از: 1-4. خلفای چهارگانه 5. ابی‌بن کعب 6. زید بن ثابت 7. طلحه 8.

زبیر 9. سعد بن ابی‌وقاص 10. سالم مولی ابی‌حذیفه.

آیا می دانید که : ده تن از حافظان اولیه قرآن کریم از میان صحابه پیامبر(ص) عبارتند از: 1. علی بن ابی‌طالب(ع) 2. عثمان 3. ابن مسعود 4. ابی‌بن کعب 5. زید بن ثابت

6. ابوالدرداء 7. سالم مولی ابی حذیفه 8. معاذ بن جبل 9. ابو زید 10. تمیم الداری.

آیا می دانید که : زید بن ثابت که در عهد عثمان سرپرست هیئت تدوین و جمع و کتابت نهایی قرآن و تشکیل مصحف امام (مصاحف عثمانی) شد، هم کاتب وحی بود،

هم حافظ قرآن، و هم در عهد ابوبکر و به فرمان او بر مبنای وحی مکتوب ولی پراکنده بازمانده از حضرت رسول(ص)، مصحفی کامل فراهم کرده بود که نزد عمر و سپس

دختر او حفصه امانت بود، و در عهد عثمان آنرا مبنای کار قرار دادند.

آیا می دانید که : قرآن کریم دارای سی جزء است [= سی پاره]، که هر جزء با جزء دیگر از نظر طول برابر است. احتمال دارد که حضرت رسول(ص) (3) یا جانشینان

ایشان این تقسیم را، برای آن‌که قراءت روزانه قرآن آسان باشد، انجام داده‌اند. در مصحف رسمی امروز جهان اسلام، یعنی در مصحف مدینه، به کتابت عثمان طه، هر

جزء درست در بیست صفحه پانزده سطری کتابت شده است.

آیا می دانید که : هر جزء از اجزای سی‌گانه قرآن، چهار یا دو حزب و کل قرآن 120 یا شصت حزب است. شاید این تقسیم‌بندی نیز برای تسهیل قراءت قرآن در مجالس

فاتحه بوده باشد. (4)

آیا می دانید که : هر پنج آیه را خمس [= خ] و هر ده آیه را عشر [= ع] تقسیم کرده‌اند و این عمل را <تخمیس> و <تغشیر> می‌نامند. و به این تقسیم‌بندی‌ها در

حاشیه قرآن‌ها اشاره شده است.

آیا می دانید که: تقسیم درونی و تفصیلی دیگر قرآن، به رکوعات است. رکوعات برخلاف سایر تقسیم‌بندی‌های قرآن طول و اندازه مساوی و معین ندارد، بلکه قرآن‌شناسان خبره هر بخش متشکل از چند آیه را که، هم موضوع و هم معنا و قابل قرائت در نماز بعد از سوره حمد بوده است، و نمازگزار پس از خواندن آن به رکوع می‌رود، رکوع/رکوعات نامیده‌اند. عدد رکوعات قرآن طبق مشهور 540 فقره است.

آیا می دانید که: تعداد آیات قرآن بر طبق اصح روایات 6236 فقره است.

آیا می دانید که: تعداد کلمات قرآن 77807 فقره است.

آیا می دانید که: کلمه جلاله (الله) در قرآن کریم 2699 بار به کار رفته است.

آیا می دانید که: سبع طُول یا طوال، عبارت است از: هفت سوره از بقره تا توبه، (5) منهای سوره انفال.

آیا می دانید که: مفضّلات عبارت از 66 سوره کوچک قرآن است، بعد از سوره حجرات؛ یعنی از سوره «ق» آغاز می‌شود (6) تا پایان قرآن، به اضافه سوره حمد که در اول قرآن قرار دارد. (شناخت سوره‌های قرآن، ص 47)

آیا می دانید که: حامدات پنج سوره است که با الحمد لله آغاز می‌شود که از این قرارند: 1. سوره فاتحه. 2. سوره انعام. 3. کهف. 4. سبأ. 5. فاطر.

آیا می دانید که: مسیحات عبارتند از: اسراء، حدید، حشر، صف، جمعه، تغابن و اعلی.

آیا می دانید که: زهراوان یا زهراوین به دو سوره قرآن اطلاق می‌گردد: بقره و آل‌عمران.

آیا می دانید که: معوذتین (که به فتح واو تلفظ می‌شود و به کسر آن درست است) نام دو سوره آخر قرآن، یعنی فلق (قل اعوذ بربّ الفلق) و ناس (قل اعوذ بربّ الناس) است که چون حضرت رسول (ص) با خواندن آنها نوادگانش حسن و حسین (ع) را تعویذ می‌کرد (به پناه خداوند می‌سپرد) به این نام‌ها خوانده شده‌اند.

آیا می دانید که: حروف مقطعه یا فواتح سوره، به حروفی مانند الم [الف، لام، میم]، طسم [طا، سین، میم]، کهیص [کاف، هاء، یاء، عین، صاد] گفته می‌شود که گسسته از همدن و متشکل از 29 حرف یا مجموعه حروف هستند که در آغاز 28 سوره قرآن - که همگی مکی هستند جز بقره و آل عمران - آمده است.

آیا می دانید که: بعضی از محققان شیعه گفته‌اند از حروف مقطعه، اگر حروف مکرر را رهاکنیم، عبارت «صراط علی حقّ نمسکه» (راه علی حق است آنرا درپیش می‌گیریم) بیرون می‌آید. و بعضی از محققان اهل سنت، شاید در پاسخ آن گفته‌اند از جمع آنها عبارت «صحّ طریقك مع السنّة» (راه تو با اهل سنت درست است) برمی‌آید.

آیا می دانید که: کوتاه‌ترین آیه قرآن از میان حروف مقطعه، «طه» (که به صورت طاهها تلفظ می‌شود) در آغاز سوره طه، سوره بیستم است، هم‌چنین «یس» (که

به صورت یاسین تلفظ می‌شود) در آغاز سوره یس، سوره سی‌وششم قرآن، باید توجه داشت که «ق» [=ف] در آغاز سوره «ق»، و «ن» [=ن] در آغاز سوره قلم، دارای عدد مستقل نیستند؛ (7) یعنی آیه واحدی شمرده نشده‌اند. از حروف مقطعه یا فواتح سور (آغازگر سوره‌ها) گذشته کوتاه‌ترین آیه قرآن مجید «مدھامتان» است

(سوره الرحمن، آیه 64) که معنای آن «دو برگ یا باغ سبز سیه تاب» است. و بلندترین آیه، آیه تداین [= دین = مداینه] (مربوط به لزوم کتابت سند برای وام) است (سوره بقره، آیه 282) که در مصحف مدینه، به کتابت عثمان طه درست يك صفحه پانزده‌سطری را در برگرفته است (ص 48). هم‌چنین بلندترین سوره قرآن، سوره بقره است (در مصحف به کتابت عثمان طه 48 صفحه است) و کوتاه‌ترین سوره، سوره کوثر است که طول آن فقط يك سطر و نیم است.

آیا می دانید که: منون / منین سوره‌هایی هستند که بیش از صد آیه دارند و عبارتند از سوره یونس تا سوره شعراء، منهای سوره‌های ابراهیم، رعد، حجر، مریم، نور، فرقان که کمتر از صد آیه دارند. به اضافه سوره صافات، جمعاً یازده سوره و نام آنها از این قرار است: یونس، هود، یوسف، نحل، اسراء، کهف، طه، انبیاء، مؤمنون، شعراء، صافات. (شناخت سوره‌های قرآن، ص 46)

آیا می دانید که: مثانی در اصطلاح علوم قرآنی، عبارت است از: تمام سوره‌هایی که بعد از سوره شعراء تا سوره حجرات قرار دارند و تعداد آیات آنها از صد کمتر است. این سوره‌ها از سوره 27 (نمل) آغاز و تا سوره 49 (حجرات) ادامه پیدا می‌کند، به استثنای سوره صافات که 182 آیه دارد، و به اضافه هشت سوره دیگر که تعداد آیات آنها از صد کمتر است؛ یعنی انفال، رعد، ابراهیم، حجر، مریم، حج، نور، فرقان. (شناخت سوره‌های قرآن، ص 46-47)

آیا می دانید که: دو آیه در قرآن هست که تمامی حروف الفبا در آنها به کار رفته است، این دو آیه عبارتند از آیه 154 سوره آل‌عمران که آغاز آن چنین است: «ثمّ انزل علیکم من بعد الغمّ اّمّنةً نعاساً یغشی طائفة منکم...» و دیگر آیه 29 (=آیه آخر) سوره فتح که آغاز آن چنین است: «محمّد رسول الله و الذین معه اشدّاء علی الکفار رحماءً بینهم...».

آیا می دانید که: دو آیه در قرآن کریم هست که صنعت قلب مستوی یا عکس کامل دارد. یعنی از هر دو سو یکسان خوانده می‌شود: (1) «کلّ فی فلك» (یس، 40) (2) و «ربّک فکبیر» (مدثر، 3).

آیا می دانید که: وسط قرآن مجید، یعنی آنجا که درست به نصف تقسیم می‌گردد در کلمه «ولیلینطّف» (سوره کهف، 19) است.

آیا می دانید که: چهار عبارت قرآنی هست که در هر يك از آنها چهار تشدید متوالی وجود دارد:

1. نسیّاً ربّ السّماوات (مریم، 64 و 65)؛

2. فی بحر لّجیّ یغشاه موج (نور، 40)؛

3. قولاً من ربّ رحیم (یس، 58)؛

4. ولقد زینّا السّماء ملک، (5).

آیا می دانید که: مفصل‌ترین ترجیع‌بند قرآن در سوره الرحمن است که 31 بار آیه «فبایّ الاء ربّکما تکذبان» (پس کدامین نعمت پروردگارتان را انکار می‌کنید؟) تکرار شده است. «ربّکما» یعنی پروردگار شما دو تن، انس و جن. رسم است که هنگام خواندن این آیه باید گفت: «لا بشیء من الائن ربنا تکذب» یا «ولا بشیء من نعم ربنا تکذب، فلك الحمد» (پروردگارا، به هیچ چیز از نعمت‌های تو انکار نداریم، پس سپاس تو را).

آیا می دانید که: دو ترجیع‌بند دیگر در قرآن مجید در سوره قمر است که آیه «فکیف کان عذابی و نُذُر» (بنگر تا عذاب و هشدار من چگونه بود؟) سه بار تکرار می‌شود. هم‌چنین آیه «ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل من مدّکر» (و به راستی قرآن را قابل پندگیری گردانیدیم، پس آیا پندپذیری هست؟) چهار بار در همین سوره عیناً تکرار می‌شود.

آیا می دانید که: يك ترجیع‌بند دیگر در سوره مرسلات است که آیه «ویل یومئذ للمکذّبین» (در چنین روزی وای بر منکران) ده مرتبه در این سوره تکرار شده است.

آیا می دانید که: آیات سجده اعم از واجب و مستحب پانزده آیه است، که از آن میان چهار آیه سجده واجب دارد که باید به هنگام خواندن یا شنیدن آنها سجده کرد و

سوره‌هایی را که این چهار آیه در آن هست «عزایم» نامند و این چهار سوره عبارتند از: سجده، فصلت، نجم، علق.

آیا می دانید که: وان یکاد: آغاز آیه ماقبل آخر از سوره قلم است و تمام آن (با آیه بعدی) چنین است: <وان یکاد الذین کفروا لیزلقونک بأبصارهم لَمَّا سمعوا الذکر و یقولون اینه لمجنون و ما هو إلا ذکر للعالمین> (و بسیار نزدیک بود که کافران چون قرآن را شنیدند، تو را با دیدگانشان آسیب برسانند [چشم‌زخم بزنند] و گفتند او دیوانه است. و حال آنکه آن جز پندی برای جهانیان نیست) (سوره قلم، آیات 51 و 52). مفسران در شرح این آیه گفته‌اند که عده‌ای از کافران، چشم‌زنان حرفه‌ای و قهار و شورچشم و گذرندان طایفه بنی‌اسد را، که به‌چشم‌زنی و آسیب‌رساندن با چشم به‌انسان و حیوان معروف بودند، آوردند که حضرت رسول(ص) را چشم بزنند و از پای درآورند، ولی حفظ الهی او را در امان داشت و این آیه در اشاره به‌آن نازل شد و حسن بصری و دیگران گفته‌اند که خواندن و به‌همراه‌داشتن این آیه در دفع چشم زخم مؤثر است. همین است که از آیه و این یکاد، حرز و تعویذی به‌صورت گردن‌بند هم ساخته می‌شود و به‌گردن اطفال می‌اندازند. حافظ گوید:

حضور محفل انس است و دوستان جمعندوان یکاد بخوانید و در فراز کنید

(یعنی در را ببندید که نامحرمان وارد محفل انس ما نشوند).

آیا می دانید که: در قرآن کریم از 25 تن از انبیای عظام الهی نام برده شده است و شرح مفصل یا کوتاه دعوت آنان قوم خود را به توحید و نیکوکاری آمده است. این پیامبران عبارتند از: 1. آدم(ع) 2. ابراهیم(ع) 3. ادریس(ع) 4. اسحاق(ع) 5. اسرائیل [=یعقوب](ع) 6. اسماعیل(ع) 7. الیاس(ع) 8. الیسع(ع) 9. ایوب(ع) 10. داود(ع) 11. ذوالکفل(ع) 12. زکریا(ع) 13. سلیمان(ع) 14. شعیب(ع) 15. صالح(ع) 16. عیسی(ع) 17. لوط(ع) 18. محمد(ص) 19. موسی(ع) 20. نوح(ع) 21. هارون(ع) 22. هود(ع) 23. یحیی(ع) 24. یوسف(ع) 25. یونس(ع).

آیا می دانید که: اعلام قرآن، یعنی شناخت و معرفی صاحبان نام‌های خاص در قرآن کریم که این نام‌های خاص (1) گاه شامل رجال است؛ مانند ذوالقرنین یا شعیب یا ابراهیم (2) گاه شامل نساء است؛ مانند مریم و زنان بعضی انبیا یا زلیخا که تحت عنوان امرأة‌العزیز همسر عزیز مصر از او نام برده شده است. (3) گاه شامل اماکن جغرافیایی است؛ نظیر مصر، مدین، مکه و مدینه. (4) گاه شامل غزوات است؛ مانند بدر، احد (از احد بالصرح نام برده نشده است) یا حنین. (5) گاه شامل اقوام است؛ مانند عرب، عاد، یاجوج و ماجوج. (6) گاه شامل نام فرشتگان است؛ مانند جبرئیل، میکائیل، ملک‌الموت، مالک دوزخ، هاروت و ماروت. (7) گاه شامل آلهه کفر و بتان است؛ مانند عزی، لات، منات، ود، سواع، یعوق. (8) گاه شامل ائمة‌الکفر است؛ مانند فرعون، سامری، قارون. (9) گاه شامل موجودات غیبی اخروی است؛ مانند بهشت، جهنم، سلسبیل، کوثر. (10) گاه شامل کتب آسمانی است؛ زبور، تورات، انجیل و قرآن.

آیا می دانید که: آیا قرآن غث و سمین دارد؟ این مسأله از قدیم معرکه آرای قرآن‌پژوهان و قرآن‌شناسان مسلمان بوده است. از قدما کسی که با صراحت تمام به این سؤال جواب مثبت داده امام محمد غزالی است، که طبق اعتقاد خود به غث و سمین داشتن قرآن کریم، کتابی به سلیقه خود از آیات برتر قرآنی برگزیده است که جواهرالقرآن نام دارد و جمعاً نزدیک 1400 آیه (کمتر از يك چهارم کل آیات قرآن) برگزیده است. در این زمینه قابل توجه است که يك قطعه دوبیتی فارسی که گوینده‌اش مجهول است از قدما به‌دست ما رسیده است. در قدمت این قطعه دوبیتی همین بس که ابن‌عربشاه (احمدبن محمد، 791 - 854 ق.) نویسنده کتاب عجائب‌المقدور فی اخبار تیمور (به‌عربی) این دو بیت فارسی را به دو بیت عربی، که هموزن و هم‌مقافیه آن است، ترجمه کرده است که هردو، هم دو بیت فارسی و هم دو بیت عربی را نقل می‌کنیم:

در بیان و در فصاحت کی بود یکسان سخنگرچه گوینده بود چون جاحظ و چون اصمعدر کلام ایزد بیچون که وحی مُنزلستکی بود تبت یدا مانند یا أرض ابلعما استوی فی موقف الإفصاح منطبق ولو قد سحبا سحبا وسحبان واصمی أضعی فافتکر فیما تری فی منزل أعیی الوری هل تری تبت تحاذی قیل یا أرض ابلعی
آیا می دانید که: قاریان هفت‌گانه یا قراء سبعة، که در واقع ائمه قراءت و قراءت‌شناس و مُقری (دانای علم قراءت و قراءت‌پژوه) هستند، عبارتند از: 1. عبدالله بن عامر دمشقی (م- 118 21 ق.) 2. عبدالله بن کنیر مکی (45 - 120 ق.) 3. عاصم بن ابی‌النجد (128-76 ق.) 4. زبّان بن علاء = ابوعمر بصری (68 - 154 ق.) 5. حمزة بن حبیب کوفی (80 - 156 ق.) 6. نافع بن عبدالله مدنی (70 - 169 ق.) 7. علی بن حمزه کسایی (189-119 ق.).

آیا می دانید که: متشابهات طبق تصریح قرآن کریم (آل عمران، 7) در قرآن کریم وجود دارد، یعنی آیه‌ها و عباراتی از قرآن که آنها را نمی‌توان و نمی‌باید به‌معنای ظاهری گرفت. مانند این‌که <عرش الهی بر آب بود>. در برابر متشابهات، محکّمات است که بخش اعظم قرآن را تشکیل می‌دهد و معنای آنها از ظاهرشان برمی‌آید؛ مانند <الوالدات یرضعن أولادهن حولین کاملین> (بقره، 233) (مادران باید فرزندانشان را دو سال کامل شیر دهند). متشابهات در قرآن کریم در حدود دویست آیه در میان 6236 آیه است. تأویل متشابهات جایز و بلکه لازم است و آن وظیفه و در حد توان راسخان درعلم وایمان است. و برعکس، تأویل محکّمات غیرلازم و ممنوع است.
آیا می دانید که: آیا تأویل قرآن را فقط خداوند می‌داند؟ این بحث معرکه آرای مفسران و قرآن‌پژوهان اهل سنت و شیعه است و مرجع قرآنی آن آیه هفتم از سوره آل‌عمران است که پس از بیان این‌که قرآن هم محکّمات دارد که اساس کتاب را تشکیل می‌دهد و هم متشابهات، و بیان این که کزدلان در پی تأویل بر وفق هوی و هوس‌های خود هستند می‌فرماید که: <و ما یعلم تأویله الاّ الله والراسخون فی العلم> که این عبارت قرآنی هم از نظر نحوی و هم بلاغی قابلیت دو قراءت دارد: الف) قراءت وقف پس از الله، که قراءت اکثر اهل سنت است مگر معدودی از بزرگان آنان، مانند زمخشری، قاضی عبدالجبار همدانی، ابوالسعود عمادی، آلوسی، قاضی بیضاوی و حتی نحویان بزرگی چون نجّاس، عکبری و محمود صافی، ب) قراءت عطف، یعنی عطف الراسخون فی العلم به‌الله که قراءت اکثریت قریب به اتفاق شیعه امامیه است و عده‌ای از بزرگان اهل سنت که نام بعضی از آنان را هم‌اکنون یاد کردیم. آری چون در این آیه الراسخون فی العلم در مقام مدحند، و ندانستن تأویل قرآن مدح نیست، و چون اگر کسی جز خداوند دانای تأویل متشابهات قرآن نباشد، العیاذ بالله قرآن شبیه به‌معما و در نهایت ناقض غرض صاحب قرآن خواهد شد، و نمی‌توان گفت که حتی حضرت رسول(ص) و ائمه اطهار(ع) تأویل قرآن را نمی‌دانند، لذا در پاسخ به این سؤال که در صدر این فقره آوردیم می‌گوییم که آری راسخان در علم که در درجه اول عبارت از حضرات معصومین(ع) هستند (که فرموده‌اند: نحن الراسخون فی العلم، فحن نعلم تأویله/ ما راسخان در علمیم، لذا تأویل قرآن را می‌دانیم) و سپس ائمه علم وادب و قرآن‌شناسان و قرآن‌پژوهان دانشور، دانای تأویل متشابهات و توانای تأویل متشابهاتند.

آیا می دانید که: قرآن کریم به انواع شکل‌ها و شیوه‌ها کتابت و چاپ شده است. از مهم‌ترین خوشنویسان قرآن در عصر قدیم، ابن‌مقله (واضع خط ثلث) و ابن‌بواب و یاقوت مستعصمی، و در اعصار جدیدتر از همه مشهورتر احمد نیریزی است که یکی از مصاحف کتابت او درعصر جدید تحت عنوان <قرآن مستضعفین> (پس از زدودن نام قبلی آن که به پهلوی دوم مربوط بوده است) به‌طبع رسیده است. در جهان اسلام یکی از بهترین خوشنویسان معاصر، حامدالامدی خطاط هنرمند ترك است، و دیگر عثمان‌طه خطاط هنرمند سوری و هم‌چنین قرآن به ابعاد مختلف کتابت و چاپ شده از جمله کل قرآن در يك صفحه (حتی کوچک‌تر از يك صفحه روزنامه اطلاعات) به‌طبع رسیده است که طبعاً بسیار ریز است و فقط با ذره‌بین قابل خواندن است. هم‌چنین با کاغذ بسیار نازک در ابعاد يك در دوسانتی‌متری هم چاپ شده است. و یکی از کتابت‌های آن در قطع بزرگ کتابت بایسنقر میرزا (802 - 838 هـ.) شاهزاده هنرمند تیموری، به خطی است که غیر خبرگان آن را ثلث می‌خوانند اما در واقع خط محقق است، و در ابعادی تقریباً يك متر در نیم متر کتابت شده بوده و شاید هنری‌ترین خوشنویسی قرآن بوده است و گویا مدت‌ها در دروازه‌قرآن شیراز محفوظ بوده است،

سپس به جای روزگار، مردم نامسؤول و بی فرهنگ روزگار، آن را صفحه-صفحه کرده‌اند و طوفان حادثه، یعنی همین تاراج‌گری و طمّاعی، هر برگ آن را به دیاری افکنده است و امروز اغلب برگ‌های آن در موزه‌های معروف جهان محفوظ است.

آیا می‌دانید که: نخستین چاپ قرآن به وسیله پاکانینی در ونیز در فاصله سال‌های 1503 تا 1523م. انجام گرفته است. طبع‌های مهم دیگر قرآن کریم عبارتند از: طبع ابراهام هینکلیمان در 1694م. (هامبورگ)؛ طبع فلوگل (1834م.، لایپزیک)؛ طبع سن‌پترزبورگ که اولین طبع برای مسلمانان است در 1787م.؛ طبع تبریز در 1242ق. یا 1244ق. نخستین تصحیح و طبع علمی قرآن کریم در جهان اسلام مصحف قاهره است، در سال 1343ق. / 1923م.، تحت اشراف استادان الازهر، و با حمایت ملک‌فؤاد اول. این مصحف بر معتبرترین کتب رسم‌الخط خاص قرآن و قراءات خاص قرآن استوار است و با روایت معیارین حفص از عاصم تدوین شده است. مصحف مدینه که امروزه مصحف عالمگیر و رسمی جهان اسلام شمرده می‌شود، بر همان تصحیح و طبع مصحف قاهره استوار است و به خط عثمان طه خطاط هنرمند سوری است.

آیا می‌دانید که: ترجمه فارسی، یعنی قدیم‌ترین ترجمه قرآن در عهد رسول‌الله (ص) انجام گرفته است؛ زیرا در نامه‌های ایشان به پادشاهان آن روزگاران، مانند نجاشی و مقوقس و خسروپرویز، آیات قرآنی هم بود، و طبعاً ترجمه نامه‌ها و آیات به اطلاع آنان می‌رسید، و حضرت (ص) این معنا را می‌دانستند و انکاری نمی‌فرمودند. دیگر این‌که عده‌ای از ایرانیان از سلمان خواسته بودند که سوره حمد (و بعضی آیات قرآنی) را برای آنان به فارسی ترجمه کند و او چنین کاری انجام داده بود از جمله بسم الله الرحمن الرحیم را به «به نام یزدان بخشاینده» ترجمه کرده بود، و حضرت رسول (ص) از این مسئله باخبر بودند و انکاری نفرموده بودند. در قرون بعد نیز ایرانیان نخستین قومی از مسلمانان بودند که قرآن را به زبان مادری و رسمی خود ترجمه کردند. تا قبل از کشف و تصحیح قرآن قدس به همت آقای دکتر علی رواقی، ترجمه تفسیر طبری که ترجمه آیات قرآنی را نیز همراه دارد و در سال 345ق. صورت گرفته بود، کهن‌ترین ترجمه فارسی قرآن شمرده می‌شد. ولی ترجمه قرآن قدس از آن هم کهن‌تر و متعلق به سال‌های بین 250 تا 350 هجری قمری است.

آیا می‌دانید که: ترجمه ترکی قرآن، نسخه‌ای از ترجمه ترکی قرآن با تاریخ 734ق. در موزه‌های هنری ترکی - اسلامی استانبول نگهداری می‌شود، که قدیم‌ترین ترجمه موجود ترکی قرآن است.

آیا می‌دانید که: ترجمه اردو، نخستین ترجمه قرآن کریم به زبان اردو، ترجمه مولانا شاه رفیع‌الدین دهلوی است (1190 ق.). اما از آن پس اردوزبانان در ترجمه و تفسیر قرآن کریم در فاصله چهار قرن، سنگ تمام گذاشته‌اند و کتابشناسی ترجمه‌ها و تفسیرهای قرآن کریم به زبان اردو که منتشر شده است، بیش از یک‌هزار اثر را دربر دارد. آیا می‌دانید که: ترجمه لاتین، نخستین ترجمه لاتینی قرآن را رابرت کتونی (روبرتوس کتننسس) در سال 1143م. انجام داد که قرن‌ها بعد با اجازه مارتین لوتر اجازه چاپ پیدا کرد.

آیا می‌دانید که: ترجمه انگلیسی قرآن، قرآن کریم به انگلیسی بیش از هر زبان اروپایی دیگر ترجمه شده است و امروزه بیش از چهل ترجمه کامل و یک‌صدویست ترجمه برگزیده از قرآن کریم به انگلیسی وجود دارد. نخستین ترجمه کامل انگلیسی به قلم الکساندر راس است که از روی ترجمه فرانسوی در سال 1648م. به عمل آمده است. از غیر مسلمانان ترجمه آرتور آبربی ترجمه‌ای ممتاز است. و از مسلمانان ترجمه‌های پیکتال و عبدالله یوسف‌علی.

آیا می‌دانید که: ترجمه فرانسوی قرآن، بهترین ترجمه‌های فرانسوی قرآن ترجمه کازیمیرسکی، و ترجمه بلاشر است.

آیا می‌دانید که: ترجمه آلمانی قرآن، بهترین ترجمه‌های آلمانی قرآن ترجمه اولمان، ترجمه هنینگ، و اخیراً ترجمه همراه با توضیحات و واژه‌نما (کونکورانس) اثر رودی پارت است.

آیا می‌دانید که: ترجمه روسی قرآن، بهترین ترجمه‌های روسی قرآن یکی ترجمه کراچفسکی است، و دیگری که در سال جاری (1374ش.) انتشار یافته است ترجمه پرفسور عثمانوف.

آیا می‌دانید که: اولین مفسر قرآن حضرت رسول (ص) هستند و نمونه‌ای از تفسیرهای ایشان، با ترتیب سوره به سوره در کتاب اتقان سیوطی نقل شده است. نیز بسیاری از احادیث از ایشان نقل شده است که روشنگر آیات قرآنی است و احادیث تفسیری نام دارد.

آیا می‌دانید که: پس از رسول‌الله (ص) بزرگ‌ترین قرآن‌شناس و مفسر جامعه اسلامی در صدر اسلام، حضرت علی‌بن ابی‌طالب (ع) است که سوگند یاد فرموده است که اگر بخواهم تفسیر سوره حمد را در حدی که هفتاد بار شتر باشد، بیان می‌دارم. هم‌چنین ایشان از حافظان قرآن و کاتبان وحی بوده است و مصحف خود را در فاصله‌ای کمتر از یک هفته پس از وفات رسول‌الله (ص) جمع کرد. ولی چون دارای توضیحات و اضافات تفسیری بود و فی‌المثل نام منافقان را که در قرآن با اشاره و بدون نام آمده است، بالصراحه معلوم می‌کرد و نظایر این، آن جمع و تدوین را که برحسب نزول بود از ایشان نپذیرفتند. حضرت ابتدا آزرده شدند؛ ولی سپس با دیدن روشمندی و اتقان شیوه کار گروه زبدین ثابت در عهد عثمان و کمال دقت و مراقبتی که در تدوین مصحف امام (مصاحف عثمانی) به کار رفته بود آنرا پذیرفتند و مصحف خود را ظاهر نساختند و فرمودند: اگر همان مسؤلیتی که به عثمان داده شد به من داده می‌شد من نیز در جمع و تدوین قرآن همان کار را می‌کردم.

آیا می‌دانید که: پس از حضرت رسول و حضرت علی (ع) بزرگ‌ترین قرآن‌شناس جامعه صدر اسلامی ابن عباس (عبدالله بن عباس) صحابی گرانقدر و شاگرد حضرت علی (ع) بوده است که اقوال تفسیری او که در دل تفسیر طبری آمده بوده است، به صورت مستقل جمع شده و به کوشش فیروزآبادی صاحب قاموس تحت عنوان تنویر المقیاس فی تفسیر ابن‌عباس مدون گردیده و در عصر جدید انتشار یافته است.

آیا می‌دانید که: پس از ابن‌عباس شاگرد بزرگش مجاهد، مفسری بزرگ است و گویند سی‌بار قرآن‌کریم را به درس و تفسیر نزد ابن‌عباس دوره کرده بود و به روایتی شاگرد حضرت علی (ع) هم بوده است. در سال‌های اخیر تفسیر او در دو مجلد به طبع رسیده است.

آیا می‌دانید که: مهم‌ترین تفسیر قدیم جهان اسلام تفسیر طبری مورخ و محدث بزرگ ایرانی است (متوفی 310ق.) که به جامع‌البیان معروف است و در سی مجلد به طبع رسیده است. این تفسیر قدیم‌ترین و مهم‌ترین تفسیر نقلی یا مأثور جهان اسلام هم شمرده می‌شود.

آیا می‌دانید که: قدیم‌ترین تفسیرهای شیعه یکی تفسیر علی بن ابراهیم قمی است که در دو مجلد به طبع رسیده است؛ و دیگر تفسیر فرات کوفی که آن نیز طبع منقحی دارد. قمی و کوفی از رجال اواخر قرن سوم و اوایل قرن چهارم هجری‌اند.

آیا می‌دانید که: قدیم‌ترین تفسیر فارسی شیعه امامیه، تفسیر ابوالفتوح رازی (متوفای نیمه‌اول قرن ششم هجری) است که روض‌الجنان و روض‌الجنان نام دارد. این تفسیر در بیست جلد است و پیش‌ترها به کوشش علامه قزوینی، مرحوم قمشه‌ای، مرحوم شعرانی و اخیراً به کوشش دکتر محمدجعفر یاحقی و دکتر مهدی ناصح به طبع رسیده است.

آیا می‌دانید که: قدیم‌ترین تفسیر عرفانی فارسی تفسیر کشف‌الاسرار و عده‌الابرار اثر رشیدالدین ابوالفضل میبدی (م 520 ق.) است که مبتنی بر امالی تفسیری خواجه عبدالله انصاری است.

آیا می‌دانید که: مهم‌ترین تفسیر بروفق مشرب یا مذهب اعتزال تفسیر کشف زمخشری (م 538ق.) است.

آیا می دانید که : مهم ترین تفسیر کلامی جهان اسلام، برفیق مذهب اشعری، تفسیر کبیر امام فخر رازی (م606ق.) است در بیش از سی مجلد.
آیا می دانید که : جامع ترین تفسیر قدیمی شیعه امامیه مجمع البیان در ده مجلد اثر ابوعلی امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی (م548ق.) به عربی است که به فارسی هم ترجمه شده است.

آیا می دانید که : مهم ترین تفسیر شیعه در قرن چهاردهم هجری تفسیر المیزان، اثر شادروان علامه طباطبائی (م1361ش.) است در بیست جلد به عربی که به فارسی هم ترجمه شده است.

آیا می دانید که : جدیدترین و مهم ترین تفسیر جهان اسلام (اهل سنت)، التفسیر المنیر نوشته استاد وهبه زحیلی است، به عربی (32 جلد در شانزده مجلد، طبع 1411ق./ 1991م.)، دکتر زحیلی فقه شناس و استاد فقه در اغلب دانشگاه های سوریه و جهان اسلام است. گفتنی است که این کتاب در چند سال پیش برنده جایزه کتاب سال جهانی جمهوری اسلامی ایران شد.

آیا می دانید که : <اعجاز عددی قرآن کریم> یکی از رشته های قرآن پژوهی جدید است که مقصود آن نشان دادن نظم اعجاز گونه ریاضی قرآن کریم است. نخستین کسی که این مسأله را پیش کشید و حیرت و اعجاب جهانیان را برانگیخت، دکتر رشاد خلیفه مصری الاصل و استاد کامپیوتر در دانشگاه های امریکا بود که فرضیه عدد نوزده را پیش کشید که بسم الله الرحمن الرحیم، نوزده حرف است و کلمه <اسم> نوزده بار در قرآن آمده است، و کلمه جلاله (الله) 2698 بار که مضربی از نوزده است؛ یعنی 19 142؛ و <الرحمن> 57 بار (3 19)، و <الرحیم> 114 بار (6 19) در قرآن به کار رفته است. اما نظریه او از دو جهت غوغا به بار آورد: یکی آن که عدد نوزده در قرآن شماره نگهبانان جهنم هست (علیها تسعة عشر). این اشکالی به بار نمی آورد، ولی عدد نوزده عدد مقدس بابیان و بهایان است؛ یعنی <حروف حی> یا اصحاب نزدیک باب است، لذا مسلمانان از این نظریه برآشفتنند و آشوب های بعد در نهایت به ترور یا قتل رشاد خلیفه انجامید. اشکال دیگر نظریه او این بود که تا حدودی <حساب سازی> در آن مشاهده شد. از جمله یکی از بزرگ ترین قرآن پژوهان ایران، آقای دکتر محمود روحانی، که صاحب یکی از دقیق ترین فرهنگ ها و فهرست های آماری قرآن است (به نام فرهنگ آماری کلمات قرآن کریم/ المعجم الاحصائی لألفاظ القرآن الکریم، 3 مجلد، طبع مشهد، مؤسسه چاپ و نشر آستان قدس رضوی)، بررسی جدید و دقیقی درباره آمار کلمه جلاله (الله) در قرآن انجام داده و از نظریه دکتر رشاد خلیفه هم باخبر بوده است و با قاطعیت تمام آمار این کلمه را 2699 نشان می دهد که با آمار رشاد خلیفه یک عدد اختلاف، و با المعجم المفهرس معروف محمد فؤاد عبدالباقی دو عدد اختلاف دارد.

آیا می دانید که : اما راهی را که رشاد خلیفه باز کرده بود دیگران از جمله عبدالرزاق نوفل از قرآن پژوهان اهل سنت، و ابوزهره النجدی از قرآن پژوهان شیعه ادامه دادند و به تناسب های ریاضی قابل توجهی رسیدند. کتاب عبدالرزاق نوفل اعجاز عددی در قرآن کریم نام دارد و به قلم قرآن پژوه و قرآن شناس دانشور معاصر، آقای مصطفی حسینی طباطبائی به فارسی ترجمه شده است. ذیلاً تعدادی از آمار و ارقام شگفت آور عبدالرزاق نوفل نقل می شود:

- واژه دنیا در قرآن کریم 115 بار به کار رفته است، و واژه آخرت هم همین تعداد.

- شیاطین 68 مرتبه، ملائکه هم همین تعداد.

- حیات 71 بار، موت هم همین تعداد.

- علم و معرفت و مشتقات آنها 811 بار، ایمان و مشتقات آن هم همین تعداد.

- ابلیس یازده بار، و استعاده از او هم به همین تعداد.

- کلمه یوم به معنای روز (به صورت مفرد) 365 بار به تعداد روزهای سال (شمسی) در قرآن به کار رفته است. و به صورت تثنیه و جمع سی بار، به تعداد روزهای ماه.

- کلمه شهر به معنای ماه، 12 مرتبه در قرآن دیده می شود به تعداد ماه های سال.

آیا می دانید که : کتاب دکتر ابوزهره النجدی، قرآن پژوه شیعه <<من الاعجاز البلاغی و العددی للقرآن الکریم>> نام دارد و چنان که از نامش برمی آید به عربی است و هنوز به فارسی ترجمه نشده است و از نظر شگفتی های ریاضی به پای کار رشاد خلیفه و عبدالرزاق نوفل نمی رسد. ذیلاً چند تناسب و ظرافت عددی قرآنی را که او پیدا کرده و در کتاب پیش گفته آورده است، نقل می کنیم:

- ساعت/ الساعه در قرآن کریم 24 بار به کار رفته است به تعداد ساعات شبانه روز.

- سماوات السبع یا سبع سماوات، هفت بار به کار رفته است.

- <سجد> و مشتقات آن 34 مرتبه به کار رفته است که برابر مجموع سجده های هفده رکعت نماز شبانه روزی است، از قرار هر رکعتی دو سجده، جمعاً 34 سجده.

- لفظ صلاة و قیام و اقیما و مشتقات آن 51 بار به کار رفته است که برابر با هفده رکعت نماز واجب و 34 رکعت نماز مستحب شبانه روزی است.

- مشتقات وصی/ توصیه به تعداد اوصیای الهی دوازده بار به کار رفته است.

- لفظ شیعه و مشتقاتش دوازده بار در قرآن به کار رفته است.

- مشتقات فرقه، 72 بار به کار رفته است و این به تعداد 72 فرقه اسلامی است.

در پایان این نکته گفته شود که این گونه پژوهش ها جنبه تفننی دارد، و ارزش طراز اول علمی ندارد.

بلاغ